ТАНЫСУ БҰРЫШЫ

Мұхтар Мұханбетжан
1.Мұхтар Мұханбетжанұлы
2.Жасөспірім (Ер)
3.Студент
4.15.02......
5.г.Актөбе
6.Manshester Unaited FC, Музыка, Дебат, Туризм
7.k-pop ,q-kop, Kazakh music(~) MBAND
8.Sherlock BBC
9.Massaget.kz
10.орта
11. Ислам
12.Карерьа және өмірдегі орын
13.Музыка на ВК., Велосипедпен саяхат
14.mukakozha@gmail.com

Аманжол Насихатов
Салем қыздар мен Аманжол 82 жылғы Аырауда тұрамын отбасы құру мақсатында дені дұрыс қызбен танысамын бір баласы болса да карсылығым жоқ тәрбиелі түсінігі мол болса жақсы болар еді 25-30 жас аралығында қыздар іздеймін менің сот. номерім 8702 782 31 33

Аты- жөні: Дузелбай Асель Спартаккызы
Жынысы: кыз
Отбасылық жағдайы: Менсууу, Сонджооон, Сехууун, Сонуун, Джейаа (тек кей поперлер гана түсінеді мені)
Туған жылы, күні, айы: 28.01.1995
Қаласы: Актау
Қызығушылығы: Көше билері (уличные танцы) және де кей поп.
Сүйікті әуені: SHINee - Romantic, Ye Eun - Hello To MySelf (ost Dream High 2), Eye candy - Wake up
Сүйікті фильмі: Ангели Чарли және де Корея өндірісінің фильмдері
Сүйікті кітабы: Хд)) Кітап оқығанды жек көрем)
Сүйікті дәйексөзі: Чтобы увидеть радугу надо пережить дождь!
Білімі: Орта. Колледж студентімін
Діні: Ислам
Өмірдегі қағидасы (жұмыс, отбасы, көңіл көтеру, білім): Көңіл көтеру. Болашакта карьера кусам деген ойым бар.
Хоббиі: өте коп
Кімді іздейсің (дос, екінші жартымды): дос
Электронды почтасы: sela_onni@mail.ru
Жалпы өзі туралы: Эммм.... Мен сондай кей поперге тән мінезім мен қылықтарым бар қызбын.

Аты - жөні: Айгерім Аяшева
Жынысы: Әйел
Отбасылық жағдайы: Орташа
Туған жылы, айы, күні: 6 ақпан, 1993 жыл
Қаласы: Маңғыстау облысы
Қызығушылығы: Поэзия оқу және ақ параққа каламмен өлең жазу
Сүйікті әуені: Домбырада ойналатын казақтың барлық әндері
Сүйікті фильмі: Қыналық қар
Сүйікті кітабы: Ф.Оңғарсынованың барлық томы, М.Мақатаевтың кітаптары.
Сүйікті дәйексөз: жаным ұшады, тәнім қалады.
Білімі: орташа
Діні: мұсылман
Өмірдегі қағидасы: Отбасы
Хоббиі: Кітап, Дәптер, Қалам
Кімді іздейсің (дос, екінші жартымды): екінші жартымды
Электронды почтасы:Aigerim_aiasheva@mail.ru
Жалпы өзі туралы: Маңғыстау аудандық мәдениет үйінде мәдени ұымдастырушы

Данияр Серікұлы жасым 26-да, карапайым, ақыл тоқтатқан қызбен танысамын, 2-ші рет отбасы құрамын деген кыз да болады, в контакте желісінен достық жіберіңіздер, жасы тек 20 жастан бастап 26 жас аралығына дейін.

Аты- жөнім: Әсемгүл Сұлтанғалиева. Жынысым: қыз. Отбасылық жағдайым: Жігітім жоқ. Туған жылы, күні, айы: 10.10.2000. Қаласы: Атырау облысы, Махамбет ауданы. Сүйікті әуенім: к-поп әуендері. Сүйікті фильмім: Қорқынышты, күлкілі фильмдер. Сүйікті кітабым: Менің атым - Қожа! Сүйікті дәйексөзім: Өмірдің қиындығына төзе біл! Білімім: 6-сынып. Дінім: Мұсылман. Өмірдегі қағидасы (жұмыс, отбасы, көңіл көтеру, білім): отбасы.
Хоббиі: би билеу
Электронды почтасы: semka_002@mail.ru. Жалпы өзім туралы: Мен кәдімгі карапайым қызбын, яғни B.A.P тобының фанаткасымын әсіресе Zelo-ның

Аты- жөні: Ғабит Кәдірбаев
Отбасылық жағдайы: Орташа
Туған жылы, күні, айы: 25-наурыз, 1985 жыл
Қаласы: Қызылорда облысы, Қазалы
Қызығушылығы: Бейнелеу өнері, Поэзия және футбол. Сүйікті әуені: Дәстүрлі музыка. Сүйікті фильмі: Троя. Сүйікті кітабы: О. Бөкей, Л. Толстой. Білімі: Жоғары. Діні: Мұсылман. Хоббиі: Кітап және Ғаламтор. Кімді іздейсің(дос, екінші жартымды): Екінші жартымды. Электронды почтасы: gkzh85@mail.ru. Жалпы өзі туралы: Ауылдық жерде мұғалім

THE FIRST KZ

№ 1 (1) 2016

«The first kz»

Халықаралық ақпараттық-танымдық журнал

Құрылтайшысы:
«MJ-production» ЖШС

Директор, бас редактор:
Мадина Нематжанқызы

Шеф-редактор:
Жадыра Мұсабай

Журналистер:
Әсем Қабылбек
Бэла Орынбет
Мәулен Әнербай
Нұр Әмірхан
Асқат Елеубек
Ділдә Нұрғазы

Менеджер:
Балдырған Азбергенова

Дизайнер:
Сәрсенгелді Смайлов
Медина Реброва

Фотограф:
Дос Алпысбай

Электрондық пошта:
mj.production@bk.ru
Редакцияның мекен-жайы:
Астана қ. Көкжелек 1.
Байланыс тел: +77022645505
+77075084709
Таралымы 10 000 дана

Ақылдастар алқасы:

Асылыгүл Әбіш (Астана)
Маржан Елшібаева (Алматы)
Рахым Тәңірберген (Шымкент)
Мырзатай Жолдасбеков (Астана)
Уалихан Әбдібеков (Түркістан)
Әсем Қабылбек (Астана)
Дәурен Мейірбеков (Астана)
Оралбек Ботбай (Астана)
Дидар Амантай (Астана)

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігінде тіркеліп, есепке қою туралы 04.06.2016ж №14078 куәлігі берілді

Журнал бір айда бір рет жарық көреді. Журналға жарияланған материалдарды көшіріп басуға болмайды. Редакция журналдың таралымына жауап бермейді. Жарияланған материалдар редакцияның пікірін білдірмейді.

Жүрсін Ерман

Алматыда 6 маусым күні ақын, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, М. Мақатаев атындағы сыйлықтың екі дүркін иегері, айтыс өнерінің ұйымдастырушысы Жүрсін Ерманның шығармашылық кеші өтеді.

Ақынның шығармашылық кешін өткізуге Алматы әкімдігі ұйытқы болып отыр.

Шығармашылық кеш 6 маусым күні М. Әуезов атындағы Мемлекеттік академиялық драма театрында сағат 17.00-де басталады. Келем деушілерге есік ашық.

Psychics

Psychic - a person who is capable to alleged extrasensory perception. But since there is no scientifically confirmed cases of the existence of such people, it is usually with a word called people who claim to have psychic abilities.
People who claim to be psychics are often used such statements to generate income. The most common way of such activity is the provision of a variety of «services» to the population («diagnosis» of disease, «tracing» of missing persons, the prediction of the future, etc.)

Such activity is often difficult to distinguish from the activities of people touting themselves as magicians or sorcerers. In some cases, such persons shall be deemed guilty of fraud.
People who claim to be psychics are often used such statements to generate income. Scientists are studying psychics, most psychologists.
In particular, the Institute of Human Brain of RAS under the leadership of Behterovoy were conducted numerous research entities possessed psychic abilities (such as Nina Kulagina). Behterova commended the Bulgarian clairvoyant Vanga (Science and Religion. 1992. № 3.). He studied in the laboratories of the KGB psychic psychologist and criminologist Mikhail Vinogradov. Ability Nina Kulagina have been challenged by the magazine «Man and Law», where she was named a charlatan. She sued, and in January 1988 the People's Court of Dzerzhinsky district of Moscow decided to oblige editors to put a retraction. This decision is upheld and the Moscow City Court.

Psychics and mysticism

We often see on televidinie transmission where psychics are various investigations. Everyone has their own method. Someone wonders gypsy cards, who pendulum stick, stones, beads.
Sometimes there are many psychics fail the tasks, but the fact that some of delivering such information in detail and colorful that goosebumps. Still, it proves that even though it is counted as a false science, along with our world there is another world. Maybe it's true that all the same in real space, there is some curtain between what we see and not see. The fact that many people turn to psychics. I think the mystery is still there, even though it is impossible to prove. And you believe that?

Madina ABDUKADIROVA

Cancer Zodiac Sign

The crab symbolizes this sign for good reason. Just as the crab carries its own shell on its back, so too, does the typical cancerian… so to speak. The typical cancer person is all about home and family and is very dedicated and loyal to friends and family. Crabs often move sideways instead of moving in a straight line, and so will the person of this sign. Often, if it will avoid a fight, or achieve the goal, then moving in alternative directions to arrive at the destination is typical. They tend to grasp and hold tightly those things that make them happy, and never let go. The key characteristic of this sign is that Cancer people need to be needed. They need to know that they matter to someone and that they are secure in that love. Brave, courageous, protective, all describe the best possible traits of this sign. Shy, reserved, brooding, and moody, do not serve the cancer person well, but may surface if their needs are not being met
Cancer is a water sign which means that they have a deep, mysterious side to them that can also be gentle and nurturing.
Upside: Cancer have an offbeat sense of humor, often finding something humorous that others don't. They are extremely good listeners and have a heart for the problems of others. In fact, many gravitate toward this sign because they intuitively know that a Cancer will understand. When a Cancer becomes your friend you can be sure that they are truly your friend and will not consider using someone to their own benefit. Cancer tend to be dependable and reliable. They will tell you anything you want to know about them without blinking an eye as they are drawn to honesty in others as well as themselves.
Downside: This sign can be moody, clingy, and often become incredibly insecure if they feel that they are about to lose the friendship or love of someone close to them. If the situation calls for it, they will lie, but often this dishonesty stems from a deep insecurity about being alone.

MR

Құрметті оқырман!

Сізге «The first kz» журналының бірінші саны ұсынылып отыр. Тұңғыш нөмірді ұжыммен бірігіп, креативті әрі танымдық мақалалармен толықтырдық. Дизайн даярлау процесінде қалыптасқан шеңберден асып, әлемге әйгілі баспа үлгілерімен салыстыра отырып жасадық. Айдар авторларының алуан зерттеулері мақала беттерінде көрініс тапты.

Байқағаныңыздай, қолыңыздағы журнал қарапайым емес. Ол ақпараттық-танымдық бағытпен шектелмейді. «The first kz» бір мезетте еңбектеген сәбиден еңкейген қартқа дейінгі аудиторияны қамтиды. Әр оқырман парақтап отырып, өзіне керекті дүниені таба алатына сеніміміз кәміл.

Редакцияның кері байланыс функциясы 24-сағат бойы сіздің құзырыңызда. Сонымен қатар, өзіңізді қызықтыратын немесе мазалайтын сауалдың шешімін біздің тілшімен бірге іздеуге эксклюзивті мүмкіндігіңіз бар.

Біз шет елдік бұқаралық ақпарат құралдарында трендке айналған өзекті мағлұматтарды қалт жібермей, интрепретация жасап, назардан тыс қалдырмауға тырысамыз.

«THE FIRST KZ» ЖУРНАЛЫНЫҢ БАС РЕДАКТОРЫ
Мадина НЕМАТЖАНҚЫЗЫ

Сәкеннің жалғасы..5

Bek Air passengers were given psychological help: Kazakhstan Transport Prosecutor......7

7 things every woman wants from a man to keep her happy.............8

Сән әлеміндегі сымбат...9

Эксклюзив: «Гранда Әлем» транспорттық компаниясының 5 жылда бағындырған белестері..11

Тағы да реформа. Нәтиже бар ма?...13

Говори правильно!...14

Жазу үйренуден бұрын әріп тану...14

Ата-дәстүр..15

Қызбала тәрбиесі..16

Тегін дәрі дәрм ек...17

Почему не везет в любви? 5 типичных ошибок дамы............18

Славные дунгане...19

Әлемді алаңдатқан әлеуметтік желілер..21

Psychics..22

Cancer Zodiac Sign..22
Афиша...23

Танысу бұрышы..24

Әлемді алаңдатқан әлеуметтік желілер

Күн санап өміріміз экранға тәуелді боп барады. Ақпарат, ғылым, үкімет, нарық та ғаламторға тел¬міріп отыр. Ал енді адамдар арасын¬дағы қарым-қатынасты да ғаламтор шешеді. Қазірдің өзінде әлем халқының 57 пайызы бетпе-бет тілдесуден гөрі, интернет арқылы, дәлірек айтқанда, әлеуметтік желілерде «әңгімелеседі». Әлеуметтік желі - адамдардың бір-бірімен ғаламтор арқылы өзара байланысын қамтамасыз ететін ғаламтор ресурсы.

Әлеуметтік желілердің ақпарат қо¬ғамындағы рөлін көрсету үшін бір¬неше статистикалық мәліметтерге тоқталсақ:

- Әлемдегі отыз жасқа дейінгі адам¬дардың 50 пайызы, жаңа ғасырда туылғандардың 96 пайызы әлеумет¬тік желілерді пайдаланады;
- «Facebook»-тің апталық трафигі «Google»-дікінен де асып түсті;
- Әлеуметтік желілер порно¬гра¬фияны да артта қалдырып, ғаламторда уақыт өткізудің ең кең тараған әдісіне айналды; (Порнографияны басып озу осы уақытқа дейін ешбір интернет жобаға бұйырмаған);
- АҚШ-тың әрбір сегізінші жұбы әлеуметтік желілер арқылы танысқан;
- 50 миллион қолданушыны өзіне қарату үшін радио отыз сегіз жыл, те¬левизия он үш жыл, интернет төрт жыл талмай қызмет етсе, әлеуметтік желілердің тек біреуі - «Facebook» бір жылда 200 милллион адам жина¬ды;
- Егер «Facebook» мемлекет бол¬ған¬да, халық саны бойынша үшінші орында тұрар еді. Себебі 800 миллион қолданушысы бар.
- Компаниялардың 80 пайызы кадр табуда әлеуметтік желілерге жүгі¬неді;
- Леди Гага мен Джастен Бибердің твиттердегі қонақтарының саны Қа¬зақстан халқынан да көп;
- «Facebook»-та тіркелушілер саны Қытай халқының өсу үдерісінен де асып түсуде.

Осылардың өзінен-ақ әлеуметтік желілердің қалың көпшілікті өзіне тартып, бұрын-соңды болмаған алып күшке айналғанын көруге болады. Бір ғана Америкада жаңа медианың да¬муына байланысты талай баспасөздің редакциясы жұмысын тоқтатты, талай газет-журналдар таралымы азайып, шығынға батты. Бұл - оқырман үшін ақпараттанудың жаңа, тиімді әдісі. Бір ғана мысал, газеттен, телевизиядан, радиодан ақпаратты іздейсің, күтесің, ал әлеуметтік желіде «мынандай-мынандай жаңалықтар» деп ақпарат өзі келеді. Бұл - жаңа серпіліс.

Бұл серпіліс Қазақстанды да айна¬лып өткен жоқ. Бізде де халық тиімді деп таныған әлеуметтік желілерін пай¬даланып жүр. «Internet World Stats»-тің есептеуі бойынша, Қазақстанда 5,6 мил¬лион адам әлеуметтік желілерді күн¬делікті пайдаланады. Қазақстан¬дағы ең танымал әлеуметтік желілер¬дің қатарына «Мой мир»-ді (күніне 1 125 000 қаралым), «Одноклассники» - ді (күніне 558 000 қаралым), «Вконтакте»-ні (күніне 525 000 қаралым), «Fa¬ce¬book»-ті (күніне 410 000 қаралым), және т.б. жатқызуға болады. Атап өт¬кен жөн, қазақстандық ешбір сайт, портал мұн¬дай кең аудиторияны қамти алған жоқ.

Күніне үш жүз елу мың қазақ¬стандық ұялы телефонмен «mail.ru agent»-ке кіреді екен. Шын мәнінде, агент - ақпарат алмасудың әрі тиімді, әрі арзан жолы. Дегенмен күні агентпен өтіп жатқандар да табылады. Біз бұл өмірге өзгелер өмірін білу үшін немесе тек ақ¬парат алмасу үшін емес, ең ал¬дымен, шын өмір сүру үшін келдік.

«Агенттегі достық», «агенттегі ма¬хаббат» деген терминдер пайда болып, кеңінен қолданылып та жүр. Агентпен танысып, үйленгендер де жеткілікті. Оларды бірегей нашар тұрып жатыр десек, өтірік те болатын шығар. Бір жағынан алып қарағанда, бұл - екі адамның танысуы үшін өте қолайлы әдіс. Мысалы, бір қалада немесе бір ауданда тұратын адам ең көп дегенде қанша адаммен араласа алуы мүмкін? Қанша адаммен жеке сөйлесіп ара¬ласуға болады? Бәрімен сөйлесе беруге уақыт та жетпейді. Ал әлеуметтік желі арқылы миллиондаған адамдардың ішінен өзіңізге «жүзі жылы» көрінге¬ніне «достық» ұсынысын жасап, сөйле¬суге, кейінірек шынайы қатынастар жасауға мүмкіндік бар. Бір сөзбен айтқанда, «агент» арқылы махаббатқа қатысты бәсеке артады. Әлеуметтік желілер «ең ыңғайлысын таңдауға» белгілі бір дәрежеде көмектеседі. Бі¬рақ виртуалды өмір шын өмірге ешқа¬шан жетпейді. Виртуалды жақындық, виртуалды әңгіме сіз қолданатын жал-ғыз әдіс болмауы тиіс. Оның да басталу және аяқталу кезін білген жөн. Вир-туалды әлемдегі «ол» оның шын өмір¬дегі бейнесінің тура көшірмесі бола бермейді.

Зерттеулерге қарағанда, әлеуметтік желілерде әрбір екінші адам өзі жайлы өтірік мәлімет жазады екен. Оның ішінде:

- 29 пайызы есім мен жасқа қатысты;
- 23 пайызы отбасылық жағдайы жайлы;
- 22 пайыз түр-әлпеті және қызығушылықтары туралы;
- 17 пайыз білімі мен жұмысына қатысты өтірік айтады.

Әлеуметтік желіге тіркелу барысында біз есімімізді, лақап атымызды, фамилиямызды, туған же¬рімізді, мекенжайымызды, қызығу¬шылықтарымызды, тіпті те¬лефон нө¬мірімізді енгіземіз. Өзіміз жай¬лы бас¬тапқы толық ақпаратты осылай өзіміз береміз. Мүмкін сіз мұ¬ның бәрін жал¬ған ақпаратпен тол¬тырғыңыз келетін шығар. Бірақ ондай жағдайда дос¬тары¬ңыз сізді қалай таппақ?

Одан кейінгі біздің әрбір әңгімеміз ақпарат. Өзіміз жайлы, өміріміз, қыз¬метіміз, компания, мемлекет жайлы ақпарат. Сіздің әрбір әрекетіңіз, яғни кіммен дос болдыңыз, кімге не жаздыңыз бәрі де сақтаулы. Керек десеңіз, IP адресіңізге дейін. Оның бәрі сайт бақылаушыларының уысында.

Демек, оларды қалаған кезінде пайдалана алады. Мүмкін сізге қарсы, мүмкін өзге мақсаттарда. Бір сөзбен айтқанда, олардың назарына іліге қалсаң, мұрағатыңды ақтарып жіберіп, шикілік таба салады.

Бір сәтке ойланып көріңізші, сіздің осы уақытқа дейін жазғандарыңыздың арасынан болашақта сізге қарсы қолданылуы мүмкін нәрселер табылмай ма? Әлеуметтік желі сіздің қандай сайтқа кіргеніңіз де қадағаланылып отырады. «Маған ұнайды» дегенді басу арқылы мен осында келдім деп ақпарат бересіз.

Қазір әлеуметтік желілерге сурет қою сәнге айналған. Кез келген смарт¬фон, i-phone немесе android жүйесін¬дегі телефонмен түсірілеген сурет жай¬лы толық ақпарат алуға болады. Тіпті оның қай жерде түсірілгеніне дейін. Картадан анық көрсетіп те бе¬реді.

Бұл - мемлекет үшін, әрбір адам үшін үлкен қауіп. Ақпараттық соғыс¬тың ең өтімді қаруы өзіміз берген мә¬лімет емес пе? Осы қаруды «біреудің қолына ұстатып бермеу үшін» тез арада шаралар қолдану керек.

Мемлекет үшін ең дұрысы - өзі¬міздің төл әлеуметтік желілерімізді да¬мыту. Бізде on.kz, nur.kz сияқты әлеуметтік желілер бұрыннан бері қызмет көрсетуде. Бірақ олар «керемет» жетістікке жете қойған жоқ. Өз әлеуметтік желімізді кең қолданысқа енгізу үшін бізге, ең алдымен, шетелдік әлеуметтік желілердің мүмкіндіктерін толық игеру керек(чат, m-agent сияқты бағдарламаларды ортату, т.б.). Екіншіден, өзімізге тән ерекше дүниелерді қоса білу(мысалы, ру, жүз туралы, және т.б. өзге желілерде жоқ дүниелерді енгізу).

Жеке адамдар үшін әлеуметтік желіде мейлінше аз ақпарат алмасқан жөн. Жазғаныңыздың ертеңгі зиянын да ойлау керек. Ақпараттық тәуелділік ешкімге ұнай қоймас...

Айдос ӘРІПБАЕВ

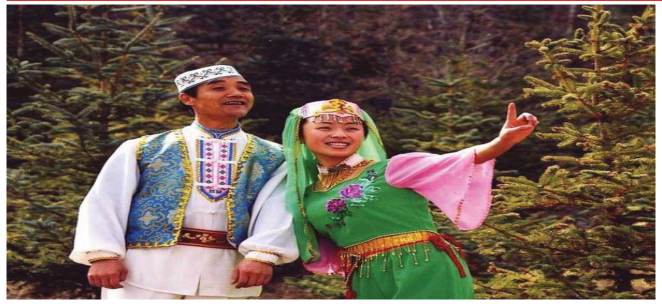

Сегодня в центральной Азии насчитывается около 130 тысяч дунган. В Казахстане порядка 70 тысяч. Большинство – порядка 45 тысяч, проживают в Джамбульской области в Кордайском районе. По словам исследователей, дунгане стараются сохранить свои обычаи и традиции вот уже более 130 лет, передавая их из поколения в поколение.

ИДРИС ЛИРОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

У нас язык, кухня, культура, мы все переняли китайское. Только вера исламское. В Китае насчитывается более 10 млн. Основное население живут в городе Сиянье. Это древняя столица Китая. В провинции Шинь Цзы и так же в провинции Ганьсу. Это недалеко от Тибета.

Китайские мотивы прослеживаются у дунган во всем. В традициях и обычаях, музыке, на национальных костюмах. Но исповедание ислама помогло им в 19 веке влиться в семью тюркских народов Азии. Сегодня дунгане компактно проживают на территориях Казахстана, и соседних республик. Язык у дунган китайский. Несмотря на это, они прекрасно владеют казахским, как граждане республики.

ЗУЛЬФИЯ МУХАНЗАЕВА – ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

Живя в Казахстане мы изучаем и любим казахский язык. Но тем не менее, в семьях мы разговариваем на своем языке. Наши дети рождаются и уже знают три языка. Мы живем здесь и мы должны, обязаны знать наш родной казахский язык, государственный. Неотделимая часть традиций дунган – это земледелие и садоводство. Эти знания в 19 веке произвели настоящую революцию в агрокультуре края. Дунгане внесли свою лепту в развитие орошаемого земледелия.

ИДРИС ЛИРОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

Мы сами земледельцы. Дунгане сами по себе люди земли. Мы в 1860 году когда дунгане переселились в Казахстан, в то время в Казахстане не было овощеводства. после своего переселения, привезли вот эти семена, перец, лук, жусай, рис. Рис особенно в то время начали сеять рис. И вот это земледелье основное.

Но конечно, полнее всего традиции народа раскрываются на торжествах. Взять к примеру свадьбу - это великое яркое событие в жизни каждого хуэйцзу. В свадебных обрядах дунган присутствуют самобытная культура народа, уважение к страшим, почитание новых родственников, любовь к родителям, щедрость и, конечно же, гостеприимство.

ЗУЛЬФИЯ МУХАНЗАЕВА – ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

Дунганский народ чтит всем своим обычаям, традициям. У нас в основном в браке приветствуется, когда происходит между // своими национальностями. // И поэтому у нас существуют и разно-национальные браки, дунгане выходят замуж за казахов или дунган женится на казашку. И тем самым мы показываем, что мы такой народ, мы и знаем культуру и любим других национальностей.

Приготовление к свадьбе может длиться год. В гости на свадьбу они зовут всех односельчан, а число приглашенных иногда доходит

Некоторые традиции дунгане стараются передать из поколения в поколение.

ЗУЛЬФИЯ МУХАНЗАЕВА – ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

У нас есть села, Мастачен, Кордай. Приехав туда на свадьбу ты попадаешь в другую атмосферу. У невесты определенный наряд, // прическа. Такие в парикмахерских не сделают. У нас есть люди, которые передают из поколения в поколение как правильно делать. Это не каждый может, но это очень красиво.

На каждом торжестве особенной популярностью пользуются блюда национальной кухни. Различают два вида кушаний: зимние и летние. Основные ингредиенты это, конечно же, свежие овощи и мясо.

Национальная кухня дунган – это отдельный мир, со своими традициями и культурой. Дунганские женщины считают делом чести держать посуду, утварь, и саму кухню в чистоте. Девушек рожденных в дунганских семьях с ранних лет привлекают к приготовлению пищи, тем самым подготавливая их замужеству.

ЕЛЕНА ВАН-ХО-ШАН – РУКОВОДИТЕЛЬ МОЛОДЕЖНОГО КРЫЛА ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

Любая девушка рожденная в дунганской семье обязательно ее готовят к замужеству. И примерно с 10-12 лет девушку уже привлекают в кухню. Объясняют ей что и как, зачем. То есть и тесто приготовить, и на лагманы, манты, и печь, у нас есть пирожное тоэмуму, // надо нащёлкивать овощи разных размеров. В общем, готовят девушек к замужеству с юного возраста.

Так живут и процветают традиции дунганского этноса на казахской земле. Сто тридцать лет назад хуэйцзу наши здесь новый дом. Сегодня дунгане благодарны казахам, за то, что они приняли их предков, дали крышу над головой.

ИДРИС ЛИРОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

Казахи это дружелюбный народ. Казахи нас встретили, дали место, чтобы выжить, где то обустроиться. // Китай является местом, где возродились дунгане, родина наших предков, а Казахстан это настоящее, будущее наших детей, я думаю, для нас Казахстан является родной родиной.

ЗУЛЬФИЯ МУХАНЗАЕВА – ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

В первую очередь я хочу сказать, более 138 лет назад дунгане переселились в Казахстан, здесь приобрели новую родину. И мы горды и очень рады что казахстанская земля нас приняла и приютила. И мы на сегодняшний день я считаю что самые счастливые люди. И что у нас такой замечательный, самый справедливый и всенародно-любимый президент Нурсултан Абишевич Назарбаев.

В республике Казахстан проживает более 130 этносов, это люди, объединенные общей исторической судьбой. Благодаря политике мира и согласия президента Нурсултана Назарбаева действует Ассамблея Народа Казахстана. И дунганский этнос является ее неотъемлемой частью. Сегодня этнокультурные объединения дунган активно участвуют в культурной и политической жизни страны, на благо многонационального народа Казахстана.

Мадина НЕМАТЖАНҚЫЗЫ

СӘКЕҢНІҢ ЖАЛҒАСЫ...

Қазақ әдебиетінің негізін салушы, мемлекеттік қайраткер, ұлтымыздың маңдайына біткен біртуар дара тұлға Сәкен Сейфуллиннің нағашы қарындасы Асылгүл ханым бүгінде халықтың сүйікті қызы, асыл данасы.

«Жігіттің жақсы болмағы нағашыдан» - демекші, Сәкен Сейфуллиннің біртуған бауыры Мәжит бір естелік кітабында «Біздің нағашы атамыз Тышамбай қара нардай қайыспас тік мінезді, шешен, болыс болған кісі еді. Сәкен шешеміз Жамалдың туған інісі, нағашы атамыз Әбішке тартқан. Сәкеннің өзі шешеме Жамекем, мен кімге ұқсаймын деп, мұртын шиырып сұраса, ол Әбіш інімнен аумайсың деп жауап қататын еді, оған Сәкен өзінше бір марқайып қалатын» - деп жазған. Жалпы айтқанда, Сәкеннің нағашы жұртына ұқсастығы жөнінде бұдан да өзге деректер көп. Асылдың сынығындай Асылгүл Әбіштің аяулы ағасына тартқан қырлары да баршылық.

Жас кезінен ұстаз болуды армандап өскен кішкентай Асылгүл әке жолын қуып қанат біткен қиялына жастайынан қол жеткізеді. Әкесі Рахымжан құрметті ұстаз, оқушыларға білім мен тәрбие беру жолында күллі өмірін сарп еткен. Жас қыз студент атанып, Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің биология факультетін үздік тәмамдайды. Сол жылы Қазақ Ұлттық Ғылыми Академиясының «Ботаника» институтына жолдама алып, ғылыммен айналыса бастайды. Бой жетіп, тұрмыс құрып, балалы болғанда да алуан экспедицияларға шығып тұруға мәжбүр болады. Алматы қаласындағы Халық шаруашылығы институтында ұзақ жылдар бойы экономист маманын даярлап, білім беру жолында аянбай еңбек етеді. Кейіннен құрметті ұстаз – бас маман, методист, оқу бөлімінің басшысы қызметтерін атқарады. Астана шаһарындағы Қазақ Гуманитарлық Заң университетінде құқықтану мамандығы саласында студенттерді оқытады. Сегіз қырлы, бір сырлы сұлу әпкеміз домбыра да шертеді, түрлі тағамдарды да тәп-тәтті әзірлейді.

Ынтымағы келіскен, түтіні түзу ұшқан әрбір шаңырақ мемлекеттің құт-берекесі. Әйел-ана отбасы берекесі мен жылуын сақтаушы, қоғамның ертеңгі болашақ ұрпағын тәрбиелеуші жан. Қазіргі таңда Асылгүл ханым тоғыз немеренің асыл да ардақты әжесі. Тұңғыш ұлы Ержан – экономист, ҚазТрансГаз саласында басшылық қызметте. Ортаншысы – Гүлжан да экономист, ол елбасы Н.Ә.Назарбаевтың «Болашақ» бағдарламасы бойынша АҚШ-тың Флорида штатындағы Майами университетінде білім алып жүр. Кенжесі Ердос – заңгер, бүгінде Астананың Жеке сот орындаушысы лауазымында.

«-Мен Асылгүл Рахымжанқызы, біріншіден, өзімді – адал жар, мейірімді ана, қадірлі ене және асыл әже ретінде осындай мәртебеге ие болғаныма және тағдыр жүгін қиналмай арқалап келе жатқаныма өзімді бақытты әйел, құрметке лайықты жан деп сезінемін! Аллаға шүкіршілік етемін!» - дейді Асылгүл апай.

Бала балдан тәтті демекші, келіндері Жұлдыз бен Жанна: Ерасыл, Еділ, Әбіш, Едіге, Абай, Іңкәр, Жанель, Дария сынды қошақандарды атасы мен әжесіне сыйға тартты деп мәз. Расында да бүгінгі күнде енемен келін тату-тәтті, ұрыс-керіссіз бір шаңырақ астында бейбіт өмір сүріп жатқан картинаны жиі көре бермейміз. Ал Асылгүл апа өзінің даналығымен, мейірімділігімен осының бәріне түсіністік

танытып, қос келініне тамаша тәрбие беріп отыр. Мұндай қасиет Асылгүл ханымның көргенділігінен, тектілігінен. 1999 жылы 12-ақпанда «Егемен Қазақстан» газетінің №30 баспасында «Енемді сағынып жүрмін» атты мақала жарық көрді. Мұнда жас келін сағыныштан сарғайып, енесіне деген сүйіспеншілігін, оның әрбір сөзі мен істеген ісіне тәнті болғанын, ол кісіні өзінің екінші анасындай көргені жайлы жазады. Мақаланы зерттеу барысында келесі үзіндіге тап болдық, онда «Күн өткен сайын аяулы анама деген сағынышым ұлғайып, өз енемдей бола алам ба дегенді жиі ойлайтын боп жүрмін» деп жазылған, бұл күнде Асылгүл ханымның жұрт үлгі алардай ене болғанына баршаның көзі жетіп отыр, демек, тағы да бір арманы орындалды.

«-Келін – қайынене топырағынан деп атам қазақ біліп айтқандай, келіндерім менен тәлім-тәрбиені қабылдап, өмірлік маңызы зор кеңестерімді орындап отырды. Екеуі де маған ұқсауға тырысады. Меніңше, бұл – заңдылық! Келешекте олар да мен сияқты ақыл-парасаты мол ене болуына сенімім кәміл. Иә, бұл ғасырлар бойы қалыптасып келе жатқан ұлттық педагогиканың, ұлттық құндылықтарымыздың баға жетпес байлығы» - деп Асылгүл ханымның көңілі хош.

«Отан отбасынан басталады» демекші, кеңпейілді, жан дүниесі кең Асылгүл апа балаларының тәрбиесіне қалт етпей қарап, көп көңіл бөлді. Кеңес өкіметінің ауыр кезеңіне қарамай, үш баласын алысқа жетектеп болса да, қазақ тілді балабақша мен мектептерде оқытты. Оларды сан түрлі үйірмелерге беріп, жан-жақты білім-ғылыммен нәрлендіріп, қазақи тәліммен өсіріп отыр.

«-Ұлттық салт-дәстүр мен әдет-ғұрып баланың бойына сіңуі тиіс. Сондай-ақ туыс-бауырлармен жақындастыру жолында аянбай еңбек еттік. Бұл өте қажет дүние. Қазір нәтижесінде олар өз балаларын тап солай тәрбиелеуде!» - дейді Асылгүл Әбіш. Атадан балаға жалғасатын ұстаным, ата дәстүр, сана сезім бала еңбектегеннен бастап өсіп-өніп, өмірге қалыптасу жолында аса маңызды фактор болмақ.

«-Халық болу отбасынан басталады, ұядан не көрсең, ұшқанда соны ілесің деген сздің жаны бар. Әрбір отбасы бала тәрбиесіне қатты көңіл бөлсе, бала-шағамыз мықты болады. Қазір не көп, қылмыс, тәртіп бұзушылық көп. Балаға жас, албырт кезінде көңіл аудармасақ қиындыққа душар болуымыз әбден мүмкін. Біздің жұдырықтай жұмылған отбасымыздан үлгі алып, шыққан тегіміз бен тарихымызды жиі айтып, музей-театрға барып тұруды әдетке айналдырыңыздар» - деп әңгімесін аяқтады.

Мадина НЕМАТЖАНҚЫЗЫ

СЛАВНЫЕ ДУНГАНЕ

История проживания представителей этого этноса на казахской земле начитывает 130 лет. Более одного века традиции и искусство дунганского народа дополняют мозаику культур многонационального Казахстана.

Казахстанское Общество Дунган работает с 2011 года. Здесь обучают вышиванию, приготовлению национальных блюд и народным танцам. Отметим что обучение бесплатное. И с каждым годом все больше интересных занятий. Танцы, пожалуй, визитная карточка любого этнокультурного объединения. Для дунган Астаны это группа «ЮНЧИ», что в переводе озботначает «Счастье». Коллектив выступает на разных мероприятиях. Елена Ван-Хо-Шан наставник. Она на чистом энтузиазме обучает ребят традиционному искусству ритма и пластики. Подбирает музыку, делает постановки. По словам хореографа, у танцевального коллектива очень насыщенная программа и плотный график.

ЕЛЕНА ВАН-ХО-ШАН – РУКОВОДИТЕЛЬ МОЛОДЕЖНОГО КРЫЛА ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

Занимаюсь здесь с девочками постановкой танца, выступаем. В прошлом году нам удалось выступить на Наурызе, очень замечательный праздник был. Готовились на 1-мая. Выступали в верховном суде. Ведем очень активную культурную жизнь.

В репертуаре коллектива, есть народные, так и современные танцы. А наряды танцоров превращают постановки в красочное шоу. Одежду для сцены участницы ансамбля «Юнчи» вышивают сами. Костюмы яркие, наполненные красотой, вышиты бисером, камнями и национальным орнаментом. При создании платьев используется в основном шелковая ткань, самых ярких оттенков. Когда танцоры кружатся на сцене, блеск шелка придает танцу особую драматичность. Дополнением к сценическому образу служит деревянный веер с иероглифами.

ЗУЛЬФИЯ МУХАНЗАЕВА – ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

Дунганские танцы, они своего рода очень интересные. Чем-то похожи на китайские танцы. Но тем менее у нас более нежнее,// ближе к классическому.

В Дунганскую танцевальную группу «ЮНЧИ» записываются и юноши. Как признаются участники, для них это возможность лучше понять культурное наследие предков.

ЭЙДИР ХУСЕЙЗОВ –ТАНЦОР ДУНГАНСКОЙ ТАНЦЕВАЛЬНОЙ ГРУППЫ «ЮНЧИ»

Я занимаюсь танцами, мне нравится танец. У меня много друзей все занимаются танцами. Интересно там. В свободное время занимаюсь танцами. Придерживаемся к своим традициям.

В Китае дунган принято называть «хуейцзу», то есть китайские мусульмане. В ученном мире до сих пор нет единого мнения об их происхождении. Среди дунган бытует легенда об арабских корнях. Начало возникновения хуейцзу - это смешение китайских и арабских этносов, считает Дыдыр Каримович, председатель Казахстанского Общества Дунган.

ИДРИС ЛИРОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ДУНГАНСКОГО ЭТНОКУЛЬТУРНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ ГОРОДА АСТАНЫ

История возникновения дунган связано насколько я знаю, это смешение двух древних разных нации это арабы и китаянки. У нас по отцу являемся арабами, по материнской стороны китаянки. Поэтому нас в Китае называют «хуэцзу», это значит китайские мусульмане.

В конце 19-го века от притеснений императорской династии Цин из Китая бежали почти миллион хуейцзу. Сотни тысяч вынужденных переселенцев погибли во время тяжелого перехода. Первым поселением дунган на территории Казахстана в Жамбылской области стали Кордайские села Масанчи и Сортобе. А также селение Жалпак-тобе, где беженцы были радушно встречены местным населением.

Почему не везет в любви? 5 типичных ошибок дамы

Чтобы нравиться парню нет необходимости меняться на девяносто градусов. Достаточно быть собой и уметь отличаться этим. Но иногда наши красавицы буквально теряют голову от случайно увиденного симпатичного парня. Но ответного чувства бывают и не дожидаются. Что делать в таких ситуациях? Бежать сломя голову? Перестать верить всем? Или просто добиться своего легким и правильным образом?

И так, допустим, вам давно кто-то нравится. Ну или вчера на вечеринке увидели хорошенького парнишку, и думаете о нем все время. А он даже номером не поинтересовался.
Какие ошибки часто допускает замечательный женский пол? Сегодня рассмотрим 5 пунктиков подобных неправильных действий, что нельзя делать исключительно.
Первое золотое правило. Никогда не говорите парню, что он вам безумно нравится. Мужчины по природе охотники.
Они любят добиваться, бегать, ухаживать. Когда «баба» сама клеится, перед ним стоит выбор: 1. Использовать; 2. Игнорировать. Никому не нужна доступная девушка. Запомните!
Во-вторых, никогда не ведите себя неестественно. Не подражайте, вы личность. Будьте собой и немножко нежной. Парням это нравится.
В-третьих, любите себя. Ухаживайте за собой. Чувствуя неуважение к себе, вы будете чувствовать дискомфорт, и этот негатив будет исходить от вас. А кому это понравится?
Четвертое правило. Даже когда узнаешь, что чувства взаимны, не спеши, пусть помучается. Людям нравится все чего не сразу достичь. Знай себе цену.
И в пятых, будь мудрой, разносторонней, улыбчивой. О боже, как же ты прекрасна! Ты мечта любого парня! Живи в гармонии и позитиве с собой. Пусть весь мир почувствует твое счастье. Кто как не ты достойна «его» руки и сердца?
Правила просты, но в то же время сложны. Девушки не стелитесь под них, не утопайте в печали. Даже если не он, тебя ждет другой, именно твой человек. Просто дождись. И когда придет он, то безусловно будет носить тебя на руках.

MP

ОНА МЕНЯ НЕ ЛЮБИТ. МНЕ КОНЕЦ. БУДУ ПИТЬ И ГУЛЯТЬ *P/S ПАРНИ*

Параллельно с материальным, существует и духовное. Факт что есть – душа. Но человечество не в силах ее видеть. Любовь, ненависть, ревность, зло, обида, счастье, покой. Многие просто не поймут, как так? Ни одну из вышеперечисленных объектов невозможно пощупать пальцем, увидеть глазами. Есть только возможность – чувствовать. Статья не открывает перед вами давно открытую Америку, оно просто напоминает, что есть все-таки на свете чудо. Каждая клетка полна чудес. Это необходимо осознать, ощутить, поверить.
Что такое любовь? Есть миллионы людей, которые все еще не знают, что же представляет собою это сильное чувство, которое было и есть испокон веков? Пройдя по цепочке исследований, можно вполне убедиться что те, кто уже любили – сильнее и выносливее, чем те, кто еще не.
Большинство уверены, если не взаимно, то это клеймо, табу. Запирают все двери, укрываются в одеяло и ноют. Некоторые считают, что надо бороться за объект любви, делать все, чтобы завоевать любимое сердечко. А остальные, в общем то и сходят с ума, ведя легкий образ жизни, становясь «бабником».
А что надо делать в подобных ситуациях? Который путь пусть и длинный, но верный? Ответ очевидно прост. Влюбившись, попробуй сделать следующее:
Во-первых, приведи себя в порядок, наберись смелости и сделай шаг навстречу. Сохраняй в глазах искренность при откровении, которые в силах изменить твой и ее(его) мир навсегда. Получил соглашение, счастья! Нет? –Так, просто уйди из жизни этого человека, пока все не ухудшилось;
Шаг второй, временно будет тяжко. Несмотря ни на что излучай позитивный настрой. Не пиши и не звони. Но и не исчезай из виду. Возможно, объект заинтересуется, вследствие чего вспыхнут кое-какие чувства, которые точно закончатся лавсторием;
Даже если тут дело не пошло в гору, шаг третий, можешь начинать увлекаться тем, о чем мечтал давно. Серфинг, иностранные языки, путешествие, музыкальные инструменты, и т.д. Это взбодрит тебя, придаст новые силы и эмоции. Главное правило – ни за что не падать духом. И наконец-то верь всей душой, что встретишь ту самую. Однажды и совершенно случайно, совсем неважно, где и когда. Зато она(он) будет украшать тебя и твой мир, который наполнен позитивом и удовольствием. Удачи!)

MP

14 dead after Turkish school bus veers into canal

Fourteen people including six children have died after a bus carrying school pupils, teachers and parents crashed into a car and fell into an irrigation canal inTurkey.

Google's Paris offices raided in tax fraud investigation

French investigators raided Google's Paris headquarters on Tuesday as part of a probe over tax payments, the country's state financial prosecutor's office has said.

The gone foreign tourists are found in mountains of Almaty region

The foreign tourists who were gone on May 6 in Almaty region have been found by rescuers by means of helicopter search, girls wandered in mountains for five days, the official representative of Committee on emergency situations of the Ministry of Internal Affairs of Kazakhstan Ruslan Imankulov.

Kazakhstan developed the National medicinal form

In Kazakhstan, the National medicinal form is developed, the Vice-chairman of Committee of medical and pharmaceutical activity control under the MHSD Larissa Pak said at the briefing in the Central Communications Service today.

Boxing legend Muhammad Ali dies at 74

The former world heavyweight boxing champion, one of the world's best-known sportsmen, died at a hospital in the US city of Phoenix, Arizona, after being admitted on Thursday.
He was suffering from a respiratory illness, a condition that was complicated by Parkinson's disease, the BBC reports.

Every month about 3 thousand people to voluntarily donate blood in Astana

Every month about 3 thousand people voluntarily donate blood in Research and Production Center for Transfusion. The number of donations is more than 45 thousand per year. Most often, donors are civil servants, engineers, managers of large enterprises and deputies, said Shayzhamal Musabekova, deputy director on medical work.

«Every year, more than 45 thousand donations are held at our center. About three thousand people in a month donate blood. We provide 23 city hospitals. And in the country there are more than 285,000 donations a year,» she said.

According to Musabekova, annual number of people willing to donate blood significantly increases, all the necessary conditions are created for patients in the Center. The blood can be taken even on a holiday.

Musabekova noted that donors are more often civil servants, engineers, managers of large enterprises and even MPs.

Bek Air passengers were given psychological help: Kazakhstan Transport Prosecutor

The airport and medical institutions of Astana gave psychological support to passengers. The criminal case was investigated by the Special Prosecutor of Kazakhstan General Prosecutor, said Adilet Toktamysov, spokesman of the main transport prosecutor's office of Kazakhstan during a briefing on the fact of an emergency landing of «Bek Air» in the building of the Main transport prosecutor's office.

«Department of Emergency Situations of Astana, Astana medicine disaster Center, emergency medical service, the Central Regional airmobile operational and rescue team, emergency rescue services of «International Airport Astana « JSC were involved in the rescue measures. The airport and medical institutions of Astana held the relevant work on psychological support of passengers; the airport of Astana provided hot meals, «he said.

At the same time, according to the spokesman of the main transport prosecutor's office, the complaints on the accident by the prosecuting authorities and other authorities have not been received.

7 things every woman wants from a man to keep her happy

Being a guy, I've always been sort of intimidated whenever I've heard people say "you don't know what women want", "no one knows what women want", "understanding women is like rocket science" and so on and so forth. I've always hated the generalization that women are hard to understand, women are just as easy to understand as men. It isn't justified to just label a gender as "hard to understand" just because a few people of the opposite gender find them hard to understand or just because they can't comprehend them. So, for the normal and unbiased people out there, I'm writing about seven things every guy can do to make his woman happy and content.
Let's begin:

1. Loyalty

Loyalty is one of the first traits that keep a relationship alive and strong. When loyalty gets affected, the entire relationship goes out the window within mere moments no matter how long it took for that relationship to get there. Complete transparency is vital for every relationship and everyone needs to realise this fact.

2. Honesty

Being honest is one of the easiest ways to a woman's heart. Men, even if you make a mistake, just be honest about it. Being honest is much better than making someone go through the trouble of hearing your lies and finding out the truth later on and getting badly hurt by it. It's always better to be open and honest about your past and your own individuality. Don't try to be someone else in front of her, or you'll be faking the relationship entirely when you finally show her your true side. Make sure she loves you for who you are and not what you "could've been" or "can be". Be honest, it doesn't cost anything and it has a lot of rewards.

3. Time

I've said this countless times, "time" is one of the most precious gifts you can give someone. When a man takes out time for his woman, he's making an effort above all else. Take out time from your busy schedules, have your very own separate days with her where it's just you and her. Regardless of how busy your life is, always take proper time out for your woman. It's all about priorities.

4. Understanding

After having a lot of arguments with my girlfriend, I finally realised where I was going wrong. I was always there for her both emotionally and physically whenever she needed me, but in her dark moments I didn't understand her as well as I should've. Now I finally actually know what she means and when she needs me. True understanding takes a lot of time to achieve but it's well worth the effort. Understand your women, it's not impossible.

5. Be emotional

It's not unmanly to be emotional. Women love it when their men show emotions and show them their kinder and softer sides. I've always been emotional with my girlfriend, I've cried on her shoulder, I've been highly emotional about everything I've ever felt. It has always helped in making the trust between us grow bigger and stronger because I never kept a shield around myself in front of her. Be vulnerable in front of your women, you won't be judged, you'll only be loved.

6. Be their strength

A man needs to protect his woman, mentally and physically. Be their strength when they're down, be their strength in their ups and downs, always be their strength without them even asking for it. I've always been there for my girlfriend when she's had dark times. It's only natural for a woman to expect her man to protect her. Be the strength they need.

7. Security

The last thing in the list in what women want is "Security". I don't mean that in the literal sense. A man should be secure in his ways, in his future plans and in his financial plans. It's a huge plus when a man knows where he's going in life. The passion in his eyes for his own future is very vital. So men, decide on who you want to be and where you want to be in life. Don't be indecisive.

Тұтынушы құқығын қорғау!

Дүкеннен сатып алған затымыз ұнамай қалатын жағдайлар аз емес. Кейде қайта баруға ерініп су жаңа бұйым үйде босқа жатады. Тіпті, қолданбауыңыз да мүмкін. Статистика бойынша, еліміздегі бір ғана өңірде 5 мыңға жуық тұтынушының құқығы бұзылады екен. Сауалнамаға қатысқан тұрғындардың дені майдашүйдеге мән бермей, қолын бір сілтей салатындарын айтқан. Бір шетінен ұрыс-керіске уақытын зая кетіргісі жоқ.

Жыл соңына дейін тұтынушылар құқығын қорғау мақсатында 7 заңнамалық актіге, тұтынушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс, «Нормативтік құқықтық актілер туралы», «Жарнама туралы», «Сауда қызметін реттеу туралы», «Электр энергетикасы туралы», «Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы», «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» заңдарға өзгерістер мен толықтырулар енгізілмек. Заң әлі толығымен күшіне енген жоқ. Сонымен олқылықтарды қалай реттуге болады? Жаңа заңға сәйкес сапасыз тауарды дүкенге қайтарып беру мерзімі ұзартылмақ. Яғни, бұған дейін тұтынушы сапасыз киім-кешек, азық-түлікті 14 күннің ішінде қайтарса, жаңа тәртіп бойынша 14 тәуліктен соң да қайтаруға құқығы бар.

ТҰРСЫН ЖАҚПАРОВА, АСТАНА ҚАЛАЛЫҚ «ӘДІЛЕТ» ТҰТЫНУШЫЛАР ҚҰҚЫҒЫН ҚОРҒАУ ОДАҒЫ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

Мысалы, сіз жаздыгүні қысқы аяқ киімді дүкеннен алдыңыз делік. Себебі, ол кезде арзан баға болды. Етіктің 3 айлық кепілдік талоны бар. Ал, қыста аяқ-киім жыртылып немесе етік жарылып жатса кері қайтаруға болады. Тері емес аяқ-киімді былғары деп сатса, ол да заңға қайшы.

Заңға сәйкес, сатушы тұтынушыға заттың құрамын немесе сапасын басқаша сипаттап алдап сатса шара қолданылмақ. Пәтер сатып алғанда да сан соғып қалатындар аз емес. Мәселен, құрылыс компаниялары жарнамада бизнес класстағы үйді көрсетіп, шын мәнінде орта деңгейлі баспананы сатып жібереді. Компаняилардың осындай құйтырқы әрекеті анықталса, мекемеге жарнама жасауға мүлдем тыйым салынады. Коммуналдық қызметке де өзгеріс енеді. Пәтер иесі электр ақысын төлемесе, мекеме тек жарықты қиып кетеді. Электр энергиясымен қоса жылуды тоқтатуға болмайды.

Сауда жасағанда ескеретін тағы бір жайт – зат алғанда сатушы оны дәлелдейтін түбіртек беруге тиісті. Егер алған тауарыңызды растайтын чек болмаса, зат сатып алғанда қасыңызда куәгердің болғаны абзал. Тіпті ешкім болмаса, заңдағы жаңа тәртіп бойынша тауарыңызды фото немесе бейнежазбаға түсіріп алуға құқығыңыз бар. Көбенесе, супермаркеттерге «Бейнебақылау немесе суретке түсіруге болмайды» немесе «Тауар кері қайтарылмайды» деген жазудың өзі заңсыз. Ал, шын мәнінде өсімдіктер, іш-киім, дәрі-дәрмек, жан-жануар және метрлеп сатылатын тауарлар ғана кері қайтарылмайды.

Әсем ӘМІРЖАН

Тегін дәрі-дәрмек

Үкіметтің 2011 жылғы № 786 бұйрығына сәйкес Қазақстан азаматтары 49 дерт бойынша 500-ден аса тарта дәрі-дәрмекті тегін алуға құқылы. Дегенмен, мұндай жеңілдіктің бар екенінен көпшілік бейхабар. Әсіресе, ауылдық жерлерде тұрғындар өз құқығын білмейді. Балтыры сыздап , басы ауырса дәріхана жағалайды. Аяқ-асты сырқаттанған жағдайда немесе дәріге ақша болмаған жағдайда мұны білу артық болмайды.

Жалпы еліміз бойынша 7 мыңға тарта дәрі бар. Оның 500-ден астамы тұрғындарға тегін беріледі. Яғни, гипертония, қант диабеті, астма, қан қысымы және анемияға секілді дертке шалдыққандарға тегін дәрілер беріледі. Ол үшін тұрғылықты жердегі дәрігерге бару керек. Бұдан өзге дүние есігін ашқан кезкелген сәби дәрі-дәрмек салынған қобдишаға ие болады. Анасының сүтіне тоймаған кішкентай нәрестеге қосымша құрғақ сүт беріледі. Рахиттің алдын-алу үшін кальций беріледі. Бұл шараның бәрі емдеуге жатпайды. Сәбилердің жаңа өмірге бейімделуіне көмектесу. Ал, 5 жасқа дейінгі балалар жедел түрде ауырған пневмания, фарингит, бронхит ауруларымен ауырса дәрі алуға құқылы. Науқастың дерті асқынса, антибиотик жазылады. Баланың дене қызуын түсіруге арналған дәрі де тегін. Сондай-ақ, тегін препаратты әлеуметтік қорғалмаған топ өкілдері алады. Олар: 18-ге толмаған азаматтар, жүкті әйелдер, көп балалы аналар, мүгедектер. Тегін дәрілер жайлы өзіңіз қаралатын емханадан анықтаңыз. Көбінесе ақпараттық хабарлама кіре берісте ілулі тұрады. Кез-келген дәріні қолдануға қатысты немесе препаратқа қатысты өзге де көкейтесті сұрақтарыңыз болса 8 800 080 88 87 телефоны арқылы тегін ақпарат алуға болады. Білікті мамандар тәулік бойы сізге көмектесуге әзір. Ақысыз дәрі мен ақпарат алуға әркімнің құқығы бар! Еліміздегі тегін дәрі-дәрмектің тізімі медициналық сақтандыру жүйесіне көшсе де өзгеріссіз қалатын болады.

Әсем ӘМІРЖАН

Қыз бала тәрбиесіне тек қана анасы ғана жауапты емес, бүкіл қоғам да жауапты

12 жасар қыз баласы жүкті болып қалған, сыртқа шықсаң мәдениеттің төмен екенін байқайсың ал, интернетте тіпті адам ұялатын видеолар қаптап жүр. Осындай жағдайда біздің күшіміз бір болып қарсы тұруымыз қажет!

Бүгінгі қоғамда жастар тұрмақ жалпы адам-зат баласы қай сарынға кетіп бара жатқанын дөп басып айту мүмкін болмай отыр. Еліктегіш халқымыз жан-жаққа көз салып жарасып тұрмаса да өзіне сән етіп, алып отырған тұстары жетерлік. «Қыз ұлттың ұяты, халықтың шырайы»деген сөз тегін айтылмаған. Қай ұлт болмасын олардың мінез-құлқын қыздарына қарап ажыратуға әбден болады. Қазақ қызы өз ұлтының мінезіндей жайсаң, жайдары болған. Ал бүгінде мұндай қыздарымызды кезіктіру ілеу де біреу. Тегінде Қазақ қызын барым деп, арым деп қорғаған. Әрине, ұрпақ тәрбиесіне ата-ана жауапты. Мәселен, табиғат анаға да күтіммен қараймыз. «Шыбықты қалай ексең солай шығады» деген сөз бар. Сол секілді «тәрбие тал бесіктен демекші» бала сәттен болашаққа дұрыс бағдар беру керек. Қазақ елі ұлт болып қалыптасқаннан бері ешнәрсені бей-жәй қалдырмаған. Бүгінгі қоғамда қазақтардың шынымен де қазақ екенін сездіру үшін салт-дәстүріміз кеңінен насихатталу қажет.

Әр нәрсеге мән бере қараған дана халқымыз сұлудың көркі шаш деп есептеген. Қазіргі қоғамда бұрымдылар тұрмақ шашының өзі жартылай тақыр. Бұл нені көрсетіп тұрғанын өздері түсінсе мейлі, не жасап жүргенін қашан ұғынар екен? Ұлт мәдениетінде әр бойжеткен шашы мен бойына қарап бағалаған. Шаш тек сұлулық пен мәдениеттілік белгісі ғана емес, ол әйелдер қауымына берілген Алланың айрықша сыйы, құрметі,сәні, еншісі. Шолпы, шашбау, шаштеңге, шашқап – сол сый құрметке сай әр әйелдің әсем табиғатымен нәзік жаратылысына лайықталған қазақтың талғампаздық үлесі әрі ұлтттық сыр-сыйпаты.

Білектей арқасында өрген бұрым,
Шолпысы сылдыр қағып жүрсе ақырын
Кәмшат бөрік, ақ тамақ, қара қасты,

Сұлу қыздың көріппе ең мұндай түрін?-деп Абай атамыз да қазақтың нағыз сұлуларын жырға қосқан. Абай бабамыз тамсанып, өлең шығарып, келісті шумақтардың мазмұнына айналған қазақ қызы, бүгінде өз істерінің мәнсіз, бізге жат екенін түсінсе екен.

Қыз баланың тәрбиесі ата – анаға да үлкен сын болған. Жүн түту, жіп иіру, шекпен тоқу, кесте тігу, құрақ құрау, оюлап киіз басу, кілем тоқу, арқан есу, көрпе көктеу тағы басқа өнерді қыздарына бөгде босағаға бармай тұрып-ақ үйреткен. Осылай еңбекке баулу арқылы отбасы алдындағы жауапкершілік сезімін дамытып, психологиялық жағынан даярлай бастаған.

Қазақтар әдетте елге келін болып түскен қыз өз елінің барлық жақсы қасиеттерін, рухани-моральдық құндылықтарын өзімен бірге ала келіп, табалдырығын аттаған босағасының игілігіне, қала берді бүкіл сол бір қалың елге сіңірген. Бұл жақсы үрдіс, бүкіл ұлттың бірлігіне, рухани болмысына игі ықпалын тигізген. Сондықтан да халқымыз қыздарына төрден орын беріп, қонақ деп еркелеткен, парасаттылыққа баулып, еркін өсірген. Ерке қыз, иманды әйел, қасиетті ана солардан шыққан. Қазақтың батыл қыздары, ақын қыздары, ақылды қыздары ұлтты тәрбиеледі. Пәрәнжі-сәтір кимеген, сөйте тұра еркіндік пен есерлік ара жігін ажырата білген парасатты, тапқыр, төзімді, өнерлі, шашын төбесіне түйіп жауға шапқан батыр қыздар қазақта болған. «Тар қолтықтан оқ тисе, тартып алар қарындас» деп қызға сеніммен арқа сүйеу де тек қазақта.

Бала тәрбиесі – игілікті іс. Берері де, сұрауы да, жемісі де мол тәрбие саласының ең өзектісі халықта. «Ағаш түзу өсу үшін оған көшет кезінде көмектесуге болады, ал үлкен ағаш болғанда оны түзете алмайсың» деп бекер айтылмаған.

Сондықтан баланың бойына жастайынан ізгілік, мейірімділік, яғни адамгершілік құнды қасиеттерді сіңіріп, өз-өзіне сенімділікке тәрбиелеуде отбасы мен педагогтар шешуші рөл атқаратыны белгілі.

Бүгінгі ұл – ертеңгі әке, ол әкеге қарап өседі. Бүгінгі қыз –ертеңгі ана, ол шешеге қарап өсіп, бой түзейді. Балаға білім, тәрбие беруде басты тұлға ұстаз болса, оны жалғастырушы, демеуші – ата –ана және қоғам. Мектеп өмірі, оқушы тұлғасын әлеуметтендіру проблемасы әріптестік педагогиканы талап етеді. Және мектеп пен ата-ана, қоғам бірлескен кезде ғана тәрбие үрдісі өз жемісін нәтижелі бере бастайды.

Қазақ халқы ежелден келе жатқан мәдени мұрасымен тәрбиелік мәні зор салт-дәстүрін жалғастырып келеді. Болашақ сүйікті жар, ардақты ана – қыз баланың алар орны ерекше екенін ұмытпайық!

Жадыра МҰСАБАЙ

«Muslim wear» сән индустриясының өнімдері – әлемдік бренд. Ерекше фасондағы киімдер сәнқой әйелдер қауымына ұсынылып отыр. Жақында отандасымыз Әсел Бүтінбаева әйгілі коллекцияның еліміздегі ресми дилері атанды. Осы орайда біз Әсел ханымнан сұхбат алдық.

– «Muslim wear» коллекциясы жайлы толығырақ айтып бересіз бе? Коллекцияның еліміздегі дилері атануыңызға не себеп болды?

– Сән әлемі жаңа пайда болған ұғым емес. Мен исламиат қабылдағаннан бастап, барлық киім-кешегімді ауыстырдым. Өзіме ұнайтын, қолайлы, сапалы, бағасы жүйелі мұсылмандық киімдерді табу өте қиын болды. Сол кезде менде неге мұсылман қыздарына да сәнді, ашық түсті, ыңғайлы киімдер шығармасқа деген сұрақ туындады. Бірінші рет «Muslim wear»-ға кездескенде, осындай бренд бар екенін естідім. Маған киімдері қатты ұнады. Тұңғыш ғаламтордан көргенімде, шындап келгенде, суреттен сапасын дұрыстап көре алмайсың. Тапсырыс беру арқылы брендтің киімін киіп көргенімде барлық жағынан ойымнан шықты. Атап өтсем: сапасы, ыңғайлылығы, тек той-томалаққа киетін киімдер емес, жалпы кеңсе орындарында жұмыс істейтін қыздарға да арналған коллекциялары бар екен.

– Қандай фасондағы киімдерге көп тапсырыс болады? Көйлектің үлгісіне қолданылатын кездемелердің сапасына қаншалықты көңіл бөлесіздер? Өндірістік ақаулар болып тұра ма?

– Өндірістік ақаулар болмайды. Ал тапсырыс көбіне кеңсе киімдері мен ұлттық нақышта тігілген киімдерге көп. Мысалы менің үстімде түгел «Муслима»-ның киімі. Костюм, кофта ассортименттері, жүкті әйелдерге арналған фасондар, тойға киетін киімдерге де тапсырыс жоғары. Дегенмен, болашақта күнделікті киілетін киімдерге көп көңіл бөлуді жоспарлап жатыр.

– Дизайнерлік марка сәнді көйлек пен костюм топтамаларын, алуан бұйымдар ассортиментін, бас киімдер шығаратыны белгілі. Аталған өнімдер өзге сән дизайнер жұмыстарынан несімен ерекшеленеді?

– Акцент ұлттық нақыштар мен қазақи өрнектерге қойылады. Дәл осы ерекшелігімен өзге сән дизайнерлерінен алға суырылып шықты. Франциядан кейін менің пікірмше, нақ осы сән жағынан Түркияда бәсекелестік өте жоғары, қатты дамыған. Ал «Muslim wear» осылардың ішінен ерекшелене білгені, негізін қалаушы Амина Федоренко үшін өте зор жетістік деп ойлаймын. Ұлттық өрнектерге қатты акцент берілгендіктен тапсырыс жоғары.

– Сіздің пікіріңізше, «Muslim wear» стиліндегі идеалды әйелдің бейнесі қандай?

– Киіну әдебімен таныс, ұқыпты, иманды, талғамы жоғары, ішкі мен сыртқы дүниесі бірдей сұлу, нәзік бейне.

– Алдағы уақытта аталмыш коллекцияға байланысты қандай жоспарларыңыз бар?

– Қазір бір ғана жоспарым бар – ол брендті алға қарай жетілдіру. Әлемге, Қазақстандағы мұсылман қыздарына таныту, әрине. Көпшілік әлі біле бермейді. Елімізде бутиктер екі қалада ғана бар. Басқа қалаларда да ашылғанын қалаймын. Ал «Muslim wear»-дің жоспары, жүкті және бала емізетін әйелдерге арналған коллекциялар шығып жатыр. Алдағы уақытта спорттық киімдер, күнделікті киімдер, сондай-ақ осы аталған киімдердің барлығына кішкентай өлшемнен бастап үлкеніне дейін шығаруды жоспарлап отыр.

– Әйелдер қауымының мұсылман қыздарына арналған киімдерге, жабық киінуге қызығушылық пен сұраныстың артуы неде?

– Мен осы киімдерді тұңғыш кигенімде біріншіден ыңғайлылықты сезіндім, екіншіден бұл өте сәнді, жарасымды тұрды үстімде. Мен де бастапқыда гардеробымды ауыстырғанда жабық, ұзын, сәнді киімдер іздедім. Осы жағдайдан мен секілді біраз қыздар өтті деп ойлаймын.

Үйге киетін, күнделіті киетін киімдер шығаратын дизайнерлерде бәсекелестік көп. «Муслима»-да кеңсе киімдері, жүкті әйелдерге арналған фасондар, сондай-ақ ұлттық оюлармен безендірілген киімдер. Осынысымен ол ерекше.

– ***Қоғам жабық киінген әйелді қалай қабылдайды?***

– Негізі әр адамның ішінде, жүрегінде, рухы әрине қалайды. Адамдар сырт көзден аяқ тартады. Анау не ойлайды, мынау не айтады деп жүретіндер бар, алға суырылып шығуға қорқады. Бірі әке-шешесіне қарсы шыққысы келмейді, күйеуі ұнатпай қалады ма деп қорқады. Бастапқыда мен де исламиатты қабылдағанымда күйеуім қалай қабылдайды екен деп ойлап жүрдім. Сырта шаштарын жайып, боянып-сыланып, қысқа киініп алған қыздарды көріп сезімі әлсірейді ме деп қорқатынмын. Керісінше, оның құрметі, сүйіспеншілігі артты. Тіпті қызым бірінші рет орамал тағып оқуға барғанында ортасы құрметпен қабылдады. Оның көзінше сыныптастары жаман сөз айтуға ұялып, жол беріп жатты.

– ***Бренд бутиктерін еліміздің қай қалаларынан таба аламыз? Бағасы қолжетімді ме?***

– «Муслима»-ның киімдерінің матасы болсын, тігісі болсын – өте сапалы. Бағалары қолжетімді. Мысалы, тура осы сапада басқа брендтер өте қымбат сатып жатқанын өзім көрдім. Ал мұның барлық талғамға сай болғанымен бағасы орта. Киімдер тек қана Стамбұлда тігіледі, еліміздің екі қаласына тапсырыс бойынша алып келінеді.

– *Әңгімеңізге рахмет!*

Әңгімелескен
Мадина АБДУКАДИРОВА

ҰЛЫ ДАЛА ҰЛЫЛЫҒЫ

Кең-байтақ даламызды ат жалында жүріп қорғаған, басын бәйгеге тігіп, жан алып, жан берген ата-бабаларымыздың келешекке өшпестей қалдырған мұрасының қай-қайсысы болмасын баға жетпес байлығымыз. Киелі топыраққа аунап өскен, оның самал желіне бетін тосып, жаз жайлау, күз күзеу, қыс қыстауды мекен еткен Ұлы Дала ұрпағының аты әлем шарлап, жауымызды тұлпарының үнінен зәре-құтын қашыратын деңгейге жеткізгеніміз жасырын емес. Алқып-шалқып өмір сүруіміздің өзі де сол қайсарлық пен тектіліктің нәтижесі. Осынау ұлан-ғайыр қасиетті мекеннің ұрпағы – сіз бен біз кейде осы «кие» деген ұғымның мағынасына тереңдей алмаймыз.

Бұл жөнінде қазақтың көрнекті ғалымы Шоқан Уәлиханов өзінің «Қазақтардағы шамандықтың қалдығы» атты еңбегінде үлкен мән берген: «... кейбір жануарлар мен құстарды, көшпелі тұрмысқа қажетті заттарды киелі деп қастерлейді. Осы аталғандарды құрмет тұту, ырым, жорасын жасап тұру, адам баласына байлық пен бақыт, құт әкеледі деп түсінеді. Ал осы кәделерді ұстамау, киелерді құрметтемеу – жоқшылыққа душар етеді. Сондай құдіретті күші бар жан-жануарлардың киесі бар дейді, ал олардың өзін киелі деп атайды. Жан-жануарлардың киесін қадірлемеу – киенің қаһарын туғызады. Киенің ашуы, қаһары – кесір деп аталады». Осыдан-ақ көшпелі елдегі дала мәдениетінің озық үлгісін көруге болады. Наным-сенім, ырым-тыйымдарының барлығы да жаман энергияның аулақ болуы үшін жасалған қарсы әрекеті болса керек.

Сөз киесі

Жұртымызда жеті саны үлкен қисиетке ие ұғым. Жеті жетімнің бірі де осы сөзге қатысты «тыңдалмаған сөз жетім» деп айтылса керек. Дегенмен, сүйектен өтер сөз желге ұшып, тыңдар құлақ таппай қаңғырып қала беретіні де бар. Алайда әрбір сөздің айтылар орны мен шекарасы көрінбес шетеуі де жоқ емес. «Айтылған сөз атылған оқпен тең», «аңдамай сөйлеген ауырмай өледі», «аз сөз – алтын, көп сөз – көмір» сынды мақал-мәтелдер де бекерге айтылмаған. Көңілге түйе білсек, сөздің де киесі басым. Ықылым заманнан ата-бабаларымыз кез келген бүлдіршінге сөздің киесін түсіндіріп, ғайбаттау, өтірік-өсек, жалған сөйлеуден бойын аулақ ұстауға үндеген. Ауыздан шыққан сөз түбі сұралатыны әуелден белгілі. Бұрыннан аян, көз тию, сөз өту дегендер әлі күнге дейін өзінің әсерін әлсірете қойған жоқ. Әсіресе, жаңадан тілі шығып, қаз тұрып, тәй-тәй басқан бүлдіршіндерді қызғыштай қору әдет-ғұрыпқа сіңген әдет.

Дастарқан киесі

Күнделікті бойыңа қан таратып, тән қалауын қанағаттандыратын шаңырақтың сәні мен мәні – дастарқанда. «Отбасы – ошақ қасында» алыс-жақыннан келген қонаққа міндетті түрде төрден орын беріп, дәм татқызамыз. «Қуыс үйден құр шықпа» деген сөз тіркесі де осыған қатысты айтылса керек. Шаруа басты адам баласының бас қосып, шүйіркелесіп әңгіме айтар және кеңесер орны мен өлең-жыр оқып, күмбірлетіп күй шертер орын да дастарқан басында. Қалыптасқан қағида бойынша үлкеннен кішіге дейін, рұқсатсыз дастарқаннан өз бетінше тұрып кетпейді. Бұл да үлкен мәдениеттіліктің айқын көрінісі.

Жер киесі

Ата-бабамыздан қалған ескі қалалардың орны, сан алуан ескерткіштер мен мазарлар да киелі саналады. Өткеніңе құрмет көрсетіп, бабалар басына Құран оқып, зиярат ету де көпке жүктелген ортақ міндет. Тарих тамыры тереңге тартқан, тағдырымыздың бастауы саналар ұлан-ғайыр жеріміздің әрбір нүктесі біз үшін киелі. Себебі, қаншама қан мен тер төгіліп ғасырдан ғасырға, ұрпақтан ұрпаққа аманатталып келеді. Сан мыңдаған тарихи мұралар орын тепкен, сонау тас ғасырынан бері адамның өмір сүруіне қолайлы мекенімізбен кеуде керіп мақтана алатын жағдайымыздың бары көңіл қуантады. Осынау мол мұрамызды қызғыштай қорып, Ұлы Даланың иесі болып, киесін білу біздің азаматтық парызымыз.

Мал киесі

Кисе киім, жесе ас, мінсе көлік болған төрт түлік мал да қазақ үшін ежелден-ақ киелі. «Малды теппе», «жылқыға теріс отырма», «ақты төкпе» деп келер ырым-тыйымдар осы төрт түлік малдың ықпалынан туса керек. Кез келген төлдің өзіндік қадір-қасиеті баршылық. «Мал өсірсең қой өсір, пайдасы оның көл-көсір», – деп момын түлікке баға беріп, оның жүнінен жасалар неше түрлі текемет, киімкешек, ою-өрнегіміз тарихқа таспен қашалды. «Ер қанаты – жылқы» деп жауға шапса сенімді серігі, жолға шықса – көлігі, ішсе қымыз, көші-қонға да ыңғайлы, талай жырлар мен шығармаларға арқау болған қасиетті түлігіміз де осы. Оралхан Бөкейдің «Жетім ботасында» осы түлік жоғары деңгейде көрініс тапқан. Барлық ірімшік, майымыз, қаймағымыздың бойымызға нәр таратып, аузымызды ақтан ажыратпаған Зеңгібаба төлінің де жөні бөлек. Сондықтан біз көшпелі халық ретінде ешнәрседен тарықпадық.

Технология шарықтап дамып, жаһандану дәуірі белең алған тұста тағылымы мол, тәрбиесі жоғары ұғымдар ұмыт қалып жатады. Өскелең ұрпақ дәстүрімізге сіңген осындай киелі де қасиетті ұғымдардан хабардар болуы тиіс. «Бұлақ көрсең көзін аш» демекші, кез келген аға буын өкілі ізін жалғар жасөспірімге жөн сілтеп тұрса игі. Сонда ғана біз өзімізге тән болмысымыз бен тектілігімізді сақтай аламыз.

Мәулен ӘНЕРБАЙ

ГОВОРИ ПРАВИЛЬНО!

Во дворе XXI-век. Сейчас в тренде разговаривать используя дифферентные слова-паразиты. Некоторые люди даже не замечают как они говорят и что употребляют. Давайте разберем, что есть что. И начнем наконец-то следить за речью.

Как показывает статистика, 99% людей употребляют в речи слова и фразы, которые называются словами-паразитами. По этим словам можно узнать о человеке многое. И сейчас мы рассмотрим немного примеров, чтобы было понятно.

«Вообще-то» — слово, встречающееся у неуверенных в себе людей. Но, в отличие от «кстати», эти личности могут закатить такой скандал на ровном месте. Правда, делают они так из-за своей неуверенности.

«Короче» — это показатель торопливости, агрессии, нервозности. Скорее всего, человек, который употребляет это слово обладает холерическим типом темперамента. Некоторых из таких людей можно причислять к людям с неуравновешенной нервной системой. Еще это слово часто встречается у очень болтливых людей.

«Кстати» — это слово чаще всего употребляют те люди, которым очень не хватает внимания. Они обычно ощущают неловкость в новой компании, и пытаются прикрыть свое смущение этим словом. Прислушайтесь к разговору и посмотрите, как сильно привлекает внимание человек, начинающий свою речь со слова «кстати».

«Это самое» чаще всего говорят те люди, которым не хочется выполнять свою работу. Возможно, они ненадежны и импульсивны, так что не стоит на них слишком сильно надеяться. К тому же, такие личности очень ловко избегают всяких наказаний, быстро сваливая свою вину на тех, кто оказался рядом.

«Просто» чаще всего произносят в своей речи те люди, мнение которых не может быть самостоятельным. Они сильно зависят от своего окружения, и боятся взять на себя какую-то ответственность.

«На самом деле» - верный признак самоуверенных и эгоистичных людей. Они доверяют исключительно себе, своему опыту и своему мнению. Обычно, человеку-«на самом деле» не легко завести друзей, ведь он считает себя одного единственным и неповторимым. Окружающие же люди – это просто публика, безликая масса для его жизненных выступлений.

«Как бы» — это творческие натуры. Такая личность часто проводит время в своем собственном, выдуманном мире. Именно этим выражением такие люди неосознанно подчеркивают свою сущность, свою оторванность от социума, свое отношение к жизни.

«Типа» и **«Значит»** любят употреблять в речи настоящие консерваторы. Они вообще против всего нового и им неизвестного, а свое мнение всегда могут доказать, прибегнув к агрессивному стилю беседы.

Мадина АБДУКАДИРОВА

Жазу үйретуден бұрын әріп тану

Кеше сағыз, бүгін майнкрафт сұрап жүрген балаңыз өсіп, бірнеше жылдан соң әлеуметтік желіге келеді. Сол кезде оның әлеуметтік желілерде бет жыртысып отырғанын қалайсыз ба әлде «құсық арасынан жеуге жарамды ыстық картоп іздеп отырғанын» қалайсыз ба? (бұл теңеу өзіме де ұнап қалды) Құсық жағаламауы үшін қазірден бастап балаңызға сыни көзқараспен карауды, фактіні сыннан өткізіп қабылдауды үйреткеніңіз жөн.

Біз әке-шешесінен бастап (аяз атасы да, жыласаң алып кететін орысы да бар болсын!), тәрбиеші, мұғалімі, көршісі, газеті, радиосы, теледидары, көсемі алдаған буынбыз. Біз де есесін қайтармай қалғанымыз жоқ, әрине. Бірақ проблема олардың алдауында емес. Біздің сенуімізде. Әлі де сене береміз. Өзіміз өтірігімізді нықтау үшін теледидардан көрдім, газеттен оқыдым дейтін едік. Практикамды «Н» газетінің редакциясында өттім. Сонда апталық жұлдыз жорамалды шалдардың қалжыңдасып-қауқылдасып отырып сүйкей салатынын көре тұра, апталығын да, күнделіктісін де қалдырмай оқитындардың бірі едім… Қазір кез-келген БАҚ шошқаның сүйегін тастаса да, имандымыз бар, имансызымыз бар бір-бірімізден жұлып мыжғылаймыз-ау. Қазіргі адамдардың арасында өз бетімен бірнеше сайтты ашып, жаңалықтар оқитындар бірен-саран. Кәсіби саясаттану, журналистика не сол сияқты басқа да салада болмаса. Әлеуметтік желіде кім не шайнап берсе, соны жұта салады. Бірақ «өз көзқарасы», тіпті боқжағысуда өз принципі мен әдістері бар.

Мүмкін қазір сол алданған буынмен арпалысудан гөрі, өз балаларымыздың бойында ақпаратқа иммунитет қалыптастыру керек шығар. Не болса соны жұтпасын, бұрыс болса да әр нәрсеге өз көзқарасы болсын, БАҚ тарататын ақпаратты қабылдай білсін. Бұл үшін балаларға ең негізгі қағидаларды түсіндірген абзал.

• Сайттардан, теледидардан көретін, газеттен, кітаптан оқитын, радиодан тыңдайтын дүниенің барлығы қарапайым адам қолымен жасалады. Олар құдай емес. Кез келген хабарламаның «месседжі» бар. Балаларыңызбен бірге тауып көріңіз.

•Демеушілер кімдер? Көптеген балалар жобасында, бағдарламаларында, мультфильм, кино өнімдерінде демеушілерге жарнама жасалады (ауызша, логотиптерін, өнімдерін көрсету). Мұның себептерін, демеушілердің пайдасы мен ниетін ашық түсіндіріңіз.

•Үлкендер әңгімесі. Балаңыздан темекінің, сыраның, басқа да ересек адамдар тұтынатын тауарлардың маркасын сұраңыз. Қаншасын айта алады, олар туралы не біледі? Өздері ешқашан тұтынбаған тауар туралы бөгденің сөзіне еріп шешім шығармауын ескертіңіз. Балаңызбен бірге бейнеклиптер қараңыз. Алдымен бейнеклипті дыбыссыз көрсетіңіз. Бейнеклип не туралы екенін сұраңыз. Кейін әуенімен қосып көрсетіңіз. Сөздері мен бейне дерек сай келе ме? Қандай да бір стереоптипті образдар, есірткі, алкоголь, зорлық насихаты байқала ма?

•Балаңыздың қандай ойын ойнайтынын, қандай бағдарламалар қарайтынын, қандай мүльтфильмді жақсы көретінін біліп жүріңіз.

Әр айтылған, жазылған ақпаратқа сеніп, қабылдай бермеңіз. Тіпті менің жазбамды қабылдауыңыз шарт емес. Ешкімге сенбеңіз!

Бэлла ОРЫНБЕТ

Эксклюзив: «Гарнд Әлем» транспорттық компаниясының 5-жылда бағындырған белестері

Транспорт саласында бес жылдан артық басшылық еткен Миербеков Дәурен Мұхитдинұлы бүгінде өз ісінің майын ішкен білікті кәсіпкер. 2011 жылы туризм саласында оқуын тәмамдап, еңбек жолын бастайды. Ердің атын еңбек шығарады демекші, тынымсыз тіршілік етіп, жеткен жетістігінен жеміс көріп отырған Дәурен Мұхитдинұлымен сұхбаттасудың сәті түсті.

– Дәурен, 5-жылдық мерейтой құтты болсын! Жалпы осы компания жөнінде толығырақ айтып берсеңіз? Бүгінде «Гранд әлем» жұмысы қалай жүріп жатыр?

– Біздің компания Қазақстан территориясында ашылған тұңғыш транспорттық компаниялардың қатарында. 2011 жылы туризмді бітіріп бірден жеке бизнес бастауды көздедім. Бұл салада жүрген таныстарым да, жақындарым да қолдады. Бүгін «Гранд әлем» транспорттық компаниясы 6-санатты автокөлікті жалға беру қызметімен айналысады. Эконом, бизнес, премиум, жол талғамайтын көлік, автобус, минивен және шағын автобусты ірі фирмалар, жұмыс орындар, қала қонақтары және тағы да басқа пайдаланушыларға ұсынамыз. Сондай-ақ, еліміздің алпауыт қалаларында да филиал іске қосып жатырмыз. Тұтынушылар саны күн санап артуда. Бұл біздің компаниямыз үшін үлкен жетістік, еңбегіміз елеусіз қалып коймағанына дәлел деп білемін.

– Басқа аймақтарды қалай қамтисыздар? Ол қай қалалар?

– Астана, Алматы, Шымкент, Ақтау, Қарағанды қалалары. Ол жақта да біздің персоналды менеджерлер бар. Жоғарыда аталған қалалардың біреуінде келісімшартқа отырған клиент басқа нүктелерде қағаз толтырып әуре болмайды, сол келісім қағазымен 1 жыл көлемінде қызметімізді пайдалана алады. Бұл компанияның басты ерекшелігі.

– Компания қызметін бұқараға ұсыну жолында қандай әдістер колданасыз?

– Әрине, ең негізгі жол – интернет. Қазір ғаламторға кірмейтін жан жоқ, еңбектеген баладан еңкейген картқа дейін барлығы бір смарт-

фоннан ұстап алған. Бұл бизнес үшін өте қолайлы. Айтады ғой, «интернетте жоқ адам – бизнес әлемінде жоқ» деп, сондықтан бұл әдіс барлық кәсіпкерлер үшін қолайлы деп ойлаймын. Жуырда www.rentavto.kz сайтын іске қостық. Бұл біз үшін алға басқан үлкен қадам. Кез-келген клиент осы сайт арқылы онлайн-тапсырыс толтырып, біздің қызметімізбен пайдалана алады. Автокөлік жалға беруден бастап, той кортежі, аудармашы, трансфер, экскурсия т.б. қызметтерді қолданылады.

– Сайт жөнінде кішігірім айтып өтсеңіз?

– Әрине, біздің сайт www.rentavto.kz толықтай қазақи үлгіде жасалды. Логотиптен бастап дизайны мен имидж-брендингіне дейін ұлттық ою-өрнектер мен орнаменттер қолдандық. Қазекемнің мәдениеті терең, ұлттық нақыштағы оюларға бай. Бұл кездейсоқ қабылданған шешім емес, арнайы мақсатпен көзделген іс. Кез-келген тапсырушы мейлі турист болсын, не басқа біздің ұлттық стилімізге әуестеніп қарайтыны анық. Бізден көп компаниялар үлгі алғанын қалаймыз.

– Кәсіпкер болу кез-келген адамның қолынан келеді ме?

– Кәсіпкерлік қабілет адамға бала күнен бітеді. Яғни, жастық шағында кездейсоқ табыс тапқан, соны әрі қарай дамытқан сәттен басталады. Күн санап қызығушылығы артып, ойын іске асыру жолында көп еңбек етеді. Балалығымда менде де осындай қызығушылық болды. Ата-анам мен туыстарым қиялыма қанат жалғады. Бүгінде мен бірнеше жұмысты қатар алып жүруді жоспарлап отырмын. Кәсіпкерлік арнайы шекарамен белгіленбеген, оған шектеу жоқ. Егер адам шын көңілімен қызығушылық танытып, бар ынтасымен кіріссе – оның арманы жүзеге асады. Кәсіппен айналысқысы келетін жастарға берер кеңесім, қандай да жұмысты бастау үшін пәлен-түген қаражат керек деп жалтақтау қажет емес, бастапқыда кез-келген тауарды әкеліп-сатып, ғаламторды жақсы меңгеріп, қай сайттарда аталмыш тауар қажет сонда өзін ұсыну да жеткілікті. . Бірінші қоңырау да өзін көп күткізбейді, бастысы клиент өзгеге кетпей тек сіздің тауарыңызды алуды қамтамасыз ету керек. Есте сақтаңыз, әрбір қоңырау маңызды!

– Қиындықты қалай жеңесіз?

– Кәсіпкерлікпен айналысқан кезеңдерді ескере отырып айтар болсам, кез-келген қиындықтың өзіндік шкаласы болады. Көрсеткіш қиындық сатысына жоғарыласа, кризис сызықшасы біресе төмен, біресе жоғары болады. Яғни, қиындық бірден көп болуы мүмкін, немесе керісінше. Қандай да жағдайда «тірі болсақ қиындық мықты етеді». Біздің компания үшін бұл серпін береді, жағдайдан шығу үшін түрлі әдістерді қолданып, жаңа жоспар құрамыз. Бізде де мұндай ауыр кезеңдер болды. Бастапқыда біресе қаражат жетіспеді, біресе уақыт жағынан, әзер үлгеріп жүрдік. Дегенмен, бірнеше ай өтіп персоналдар саны көбейіп, проблемалардың басы шешіле бастады. Енді ашылған кезде компанияда 5 мәшине мен 3 қызметкер болды. Оның біреуі өзім

Күні-түні күресіп, қиындыққа мойымай осындай дәрежеге жетіп отырмыз. Мұнымызға шүкіршілік етеміз. Қандай ауыр іс туындамасын, бастысы: қиындыққа бой бермеу керек!

– Қандай да бір жағдайға тап болған кезеңнен үзінді айтып берсеңіз? Және де ол қиын сәттен қалай шықтыңыздар?

– Бірде Бұрабайға жол тартқан шағын автобус трассада істен шықты. Ішінде балалар да болды. Біз жедел рекация беріп, артынан басқа автобус пен керек-жарақ жолдадық. Алаңдатқаны далада аяз, -37 градус. Дегенмен, 15 минуттық жерде болғаны бізге кішкентай болса да үміт берді. Нәтижесінде автобус ішіндегі барлық адам аман-есен Бұрабайға барып келді. Барлық техника кез-келген уақытта істен шығуы мүмкін, сондықтан автотранспорт саласын мұқият жұдырықта ұстап отыру өте маңызды.

– Бос уақытыңызды қалай пайдаланасыз?

– Арнайы бір бағытта жұмыс жасайтын жетекшілерге көңілді басқа арнаға бұрып, тынығып, жаңа қызығушылық, жаңа ой мен әсер алу үшін бос уақыт қажет. Менде мұндай сәт жиі бола бермейді. Негізі отбасыма көп уақыт бөлгім келеді... Әдетте достарыммен бас қосып, инттелектуалды ойындар ойнағанды ұнатамын. Шахматқа әуеспін, спортпен шұғылданамын, гитара шертемін.

– Отандық және шетелдік әншілерден кімдерді тыңдайсыз?

– Батырхан Шүкеновтың әндері, Нұрлан Өнербаевтың шығармалары ұнайды. Шетелдіктерден Астудио, Би-2, Битлз топтарын тыңдаймын. Сондай-ақ классикалық музыка да жүрегіме жақын. Караокеге жиі барып тұрамын.

– Алдағы уақытқа жоспарыңыз қан-

қандай?

– Біріншден, аймақатар базасын кеңейту, жыл басында қойылған жоспарларды іске асыру. Келесі бағыт – агромаркетинг саласы. IT-технологиялары арқылы халықаралық аренаға шығу мүмкіндігі. Үшінші кезекте тұрған – ЭКСПО-2017ге дайындық. Елімізде ЭКСПО сынды үлкен іс-шара өткізіліп жатқаны қуантады. Біздің мемлекетіміз 4-жылда бір рет өтетін негізгі ЭКСПО конкурсына қабылданбағаны өкінішті. Өткен жолы негізгі ЭКСПО шарасы Миланда болды, кезекте 2020 жылы Дубайда өткізіледі. ЭКСПО көрмесі отандастарымызға, әсіресе кәсіп саласына зор мүмкіндік тудырмақ. Елбасымыз Н. Ә. Назарбаевты да, мемлекетімізді де қолдай отырып, табыстың жаңа көкжиегін бағындырмақпыз.

– Әңгімеңізге рақмет!

Мадина НЕМАТЖАНҚЫЗЫ

Тағы да реформа. Нәтиже бар ма?

Қазір әлеуметтік желілерде білім беру жүйесіндегі реформаларға қатысты әңгіме көбейіп кетті. Нәтижесінде Білім және ғылым министрі бір топ блогерлермен кездесуге ұсыныс жасады. Келістік. Бардық. Дегенмен смартфон ұстауға тыйым салатын заңнаманың күшіне енуіне байланысты кездесуге «қару-жарақтарымызбен» кіре алмадық. Сондықтан министр Ерлан Сағадиев мырза айтқан сөздерінің есімде қалғанын, көкейіме қонғанын баяндайын.

Реформа не үшін қажет?

Қазақстандық мектеп оқушылары европалық қатарластарынан екі жылға кенже қалған. Бұл PISA (Programme for International Student Assessment) мектеп оқушыларының білім деңгейін бағалайтын халықаралық бағдарлама қорытындысы. Яғни, сіздің 8-сынып оқитын балаларыңыздың білімі Европалық 6-сынып оқушысының білім деңгейінде. Бұған әсер ететін факторлар әрине көп, бірақ бастысы тіл. Ғылым қазір күн сайын қарыштап дамуда. Ғылым тілі ағылшын тілі екені белгілі. Онда ол ақпарат ағынын аударуға тырысу мүмкін емес. Осы орайда Ерлан Кенжеғалиұлының TEDxтесөйлеген сөзі есіме түсті. Көрмесеңіз, көруге кеңес беремін. Жалпы аудармаға қатысты, тағы бір мәселе — терминдер. Егер қазақ тілін музей экспонаты сияқты сақтағымыз келсе еркіміз. Бірақ біз тілді қолдануымыз, модернизациялауымыз, дамытуымыз қажет. Түсініксіз аудармадан гөрі, түсінікті «кірме» сөздер артық. Мысалы, медициналық оқулықтағы 30 мың сөздің аудармасы жоқ екен. Егер сол сөздерді түгел қазақшаға аударар болсақ, мен осы кітаппен оқыған дәрігерге қаралғанша, шетелде емделе берер едім.

STEAM білім беру

STEAM (S – science, T – technology, E – engineering, A – art, M – mathematics) қазіргі кезде әлемге ең қажетті пәндер. АҚШ, Малайзиядағы білім беру реформасы мен экономикасының бәсекелестігін арттырудың синонимі осы STEAM білім беру болады. Қазақстандағы реформа (реформа деу артығырақ, бұл жобаның әзірленіп, қолға алынғанына біраз жыл) бойынша информатика, химия, физика және биология пәндері ағылшын тілінде оқытылмақ. Дәлірек айтқанда, оқулықтар ағылшын тілінде болады. Ал оқытушы өз ыңғайына қарай қалаған тілінде түсіндіруге құқылы. Информатикадағы терминдердің дерлігі ағылшын тілінде екенін ескерсек, бұл логикалық дұрыс шешім деуге болады. Осы өзгерістер бір күн, бір жылда емес, кезеңмен жүзеге асырылады.

Алдымен 2017 оқу жылында информатика пәні ағылшын тіліне өтеді. Қалған пәндер 2020 жылға дейін біртіндеп көшіріледі. Кадр мәселесіне келетін болсақ, ниеті, бейімі бар мамандар жазғы демалыс кезінде ағылшын тілін үйренеді. Қазірдің өзінде ҚТЛ, Назарбаев мектебінің оқытушы, оқушылары волонтерлік негізде жұмыс жасауға тілек білдіріп отыр.

Өзгенің қаңсығын таңсық қылып...

«Менің Өзбекстанға бірнеше рет сапарым түсті. Тарихы, мәдени жәдігерлері бай ел. Бірақ ол жаққа тағы барғым келмес еді. Себебі кедей халық, төмен тұрмыс деңгейі, жоқшылық. Ал салыстырмалы түрде Азиядағы елдер — Корея мен Жапонияға қанша барсам да қызық. Мәселе мәдениетте емес. Өмір сүру деңгейінде, тұрмыс-тіршілігінде. Өз елінің экономикасы, білім-ғылымы, әлеуеті жоғары болса, жастарымыз сакураға тамсанып, кәріс сериялдарын тамашалап, Америка арманы туралы қиялдайды деп ойламаймын. Бай ел әлемді тамсантатын мифті қолдан болса да жасап ала алады».

Ауыл баласының зоотехник болуы шарт емес

Ауыл және қала баласының арасы алшақ. Білім деңгейі әртүрлі. Қазір не үшін ауылдарға интернет тартып әлек болып жүрміз? Уақытын қызықты өткізуі үшін емес, тең мүмкіндік алсын деп. Мектептерде ағылшын тілі енгізілсе, біздің оқушылардың білім көкжиегі де кеңейеді. Ауыл мектебінің түлегі Каир, Кембридж, Оксфорд университеттерінің есігін именбей ашсын десек, ағылшын тілі пәнін енгізу қажет. Тіпті француз тілі 16 мемлекеттің ресми тілі бола тұрса да, французлар 1-сыныптан бастап ағылшын тілі пәнін енгізді.

Бұл ұлтының тілін кемсіту емес, болашағын ойлау.

ЖОО туралы бірер сөз

Жоғарғы оқу орындарындағы профессор-оқытушылардың ғылыми дәрежесі мәселесіне келсек. Қазіргі кезде жасы келіп қартайса да, білім берудегі басшылықты уысынан шығарғысы келмейтін профессорлар барын білем. Барлығы емес, кейбірі кәсіби құндылығын жоғалтқан. Сонда да кафедра меңгерушілігіне таласу, өз адамдарын жинау сияқты жоғары білім сапасын кері тартатын әрекеттер жасайды. Бұл оқу процесіне, сапалы мамандар даярлауға кесірін тигізеді. Сондықтан қазір оқытушылар құрамындағы ғылыми дәреже көрсеткішін аздап өзгерту керек. Зейнет жасындағы, кәсіби тұрғыда деңгейі төмендеген профессорларды шығарып салатын кез келді. Штаттық құрамның 30% — PhD докторлар, 60% — магистрлер, қалған 10% — кәсіби практиктер (өз саласында камне 2-3 жыл басшылық қызмет атқарған) болғаны жөн.

P.S. Негізі айтқан уәждері осы. Айтпақшы, елді қол жинатып, «жаға ұстатқан» реформалар туралы бірер сөз. Жазғы демалыстың ұзартылуы:

1-сынып оқушыларының жазғы демалысы небәрі 5 күнге кемиді.

Орта және жоғары сынып оқушыларінікі бар болғаны 10 күнге қысқарады. Қазақ, ағылшын, орыс тілдерінде оқытылатын пәндер (барлық мектептерде): Ағылшын тілінде информатика, биология, химия, физика пәндері оқытылады (10-11 сыныпқа ғана қатысты). Қазақстан тарихы, Қазақ тілі, Қазақ әдебиеті қазақ тілінде ғана оқытылады (6-сыныптан бастап), Орыс тілі мен әдебиеті (бұл екі сабақ біріктіріледі), дүниежүзі тарихы орыс тілінде оқытылады.

Бэлла ОРЫНБЕТ